

Udskriftsdato: 14. december 2025

BEK nr 1289 af 23/11/2015 (Historisk)

Bekendtgørelse om kontributionsprincippet

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Erhvervs- og Vækstmin.,
Finanstilsynet, j.nr. 152-0013

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 1643 af 14/12/2016

Bekendtgørelse om kontributionsprincippet

I medfør af § 20, stk. 3, § 21, stk. 6, § 108, stk. 7, og § 373, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 182 af 18. februar 2015, fastsættes:

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på de regler for beregning og fordeling af realiseret resultat, som livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser skal anmelde i forbindelse med udøvelse af livsforsikringsvirksomhed, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed. Bekendtgørelsen finder anvendelse, hvis forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne er berettigede til bonus, og det ikke er aftalt, at det realiserede resultat beregnes og fordeles efter en anden nærmere angiven metode.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte virksomheder benævnes herefter livsforsikringsselskaber.

Stk. 3. I denne bekendtgørelse forstås kollektivt bonuspotentiale, individuelle bonuspotentialer, akkumuleret værdiregulering og fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter i overensstemmelse med bilag 1 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Realiseret resultat

§ 2. Ved realiseret resultat, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, forstås regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat, reguleret i overensstemmelse med stk. 2-7, og opgjort i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 2. Regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat reguleres for følgende poster, jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser:

- 1) Overført investeringsafkast.
- 2) Pensionsafkastskat.
- 3) Tilskrivning af bonus.
- 4) Ændringer i kollektivt og individuelt bonuspotentiale foretaget i medfør af § 6, stk. 6 og 8, og særlige bonushensættelser (type B).
- 5) Ændringer i individuelt bonuspotentiale, som er foretaget i medfør af § 8, stk. 2, eller § 9, stk. 1.
- 6) Ændringer i fortjenstmargen, der er foretaget i medfør af § 6, stk. 6.

Stk. 3. Resultatet efter stk. 1 og 2 reguleres endvidere for følgende poster, som i henhold til § 83, stk. 2, i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser er indregnet i anden totalindkomst:

- 1) Stigninger i en domicilejendoms omvurderede værdi og tilbageførsler af sådanne stigninger.
- 2) Valutakursforskelle, der er fremkommet ved omregning af transaktioner og balanceposter, herunder goodwill, i en enhed med en funktionel valuta, der afviger fra præsentrationsvalutaen.
- 3) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker udsving i størrelsen af fremtidige betalingsstrømme.
- 4) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker valutakursrisikoen på en investering i en udenlandsk enhed.
- 5) Ændringer, der er en følge af genmåling af nettopensionsforpligtelsers størrelse.

Stk. 4. Regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat reguleres endvidere for virkningen af ændringer af metode for indregning, grundlag for måling eller præsentrationsvaluta og for virkningen af rettelse af væsentlige regnskabsmæssige fejl, som er indregnet i tidligere regnskabsperioder i overensstemmelse med §§ 84 og 86 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 5. Regulering af det forsikringstekniske resultat i medfør af stk. 3 foretages både på det tidspunkt, hvor posterne indregnes i anden totalindkomst, og på det efterfølgende tidspunkt, hvor de måtte blive indregnet i resultatopgørelsen.

Stk. 6. Den del af posterne i det forsikringstekniske resultat, der ikke vedrører de af bekendtgørelsen omfattede forsikringer og de forsikringer, hvor det er aftalt, at det realiserede resultat beregnes efter en nærmere angiven metode, medregnes ikke i beregningen af det realiserede resultat.

Stk. 7. I det omfang livsforsikringsselskabets beholdning af aktiver er opdelt, således at resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende bestemte dele af beholdningen af aktiver skal tildeles bestemte dele af forsikringsbestanden eller egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), foretages fordelingerne efter §§ 3-9 i overensstemmelse hermed.

Opdeling af bestanden i grupper

§ 3. Bestanden af forsikringer opdeles i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger.

Stk. 2. Til hver gruppe hører ufordelte midler. Ved ufordelte midler hørende til en risiko- eller omkostningsgruppe forstås gruppens kollektive bonuspotentiale. Ved ufordelte midler hørende til en rentegruppe forstås gruppens kollektive bonuspotentiale, gruppens akkumulerede værdiregulering og fortjenstmargen.

Stk. 3. Fortjenstmargen udskilles af individuelle bonuspotentiale og derefter kollektivt bonuspotentiale.

Stk. 4. En forsikring kan være med i en eller flere risiko- og omkostningsgrupper, men kun én rentegruppe.

Stk. 5. Opdelingen i grupper for henholdsvis rente, risiko og omkostninger skal føre til, at de forsikringer eller forsikringsdele, der indgår i en given gruppe, har karakteristika, der efter objektive kriterier sikrer homogenitet med hensyn til det element, som definerer gruppen, jf. dog stk. 6, 9 og 10. Opdeling i rentegrupper skal foretages efter oprindelig tegningsgrundlagsrente eller vægtet grundlagsrente. Den vægtede grundlagsrente for en forsikring tegnet med flere grundlagsrenter beregnes som et vægtet gennemsnit baseret på de retrospektive hensættelser på de enkelte grundlagsrenter.

Stk. 6. Kravet om homogenitet kan fraviges, såfremt en anden gruppeopdeling følger af kollektiv overenskomst. Livsforsikringsselskabet skal i så fald oplyse de berørte forsikringstagere herom, jf. bekendtgørelse om information om livsforsikringsaftaler.

Stk. 7. Opdelingen i grupper skal anmeldes til Finanstilsynet. Anmeldelsen af gruppeopdelingen skal indeholde følgende:

- 1) En beskrivelse af de anvendte objektive opdelingskriterier.
- 2) Dokumentation for gruppernes homogenitet.
- 3) En redegørelse for fordelingen af ufordelte midler til grupperne.
- 4) En redegørelse for rimeligheden af fordelingen af de ufordelte midler til grupperne.

Stk. 8. Spændet mellem højeste og laveste vægtede grundlagsrente på forsikringerne i en rentegruppe kan højest være 1 pct.-point, jf. dog stk. 9.

Stk. 9. Såfremt en rentegruppe i et regnskabsår indeholder forsikringer, hvor spændet mellem højeste og laveste vægtede grundlagsrente er højere end 1 pct.-point, skal der i aktuarens beretning for det pågældende regnskabsår redegøres for, om afvigelsen medfører, at der sker omfordelinger af betydelig økonomisk størrelse ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne. Såfremt afvigelsen medfører omfordeling af betydelig økonomisk størrelse, skal der foretages en tilpasning af gruppeopdelingen.

Stk. 10. Såfremt en risiko- eller omkostningsgruppe indeholder forsikringer, der indebærer, at de anmeldte homogenitetskrav ikke er overholdt, skal der i aktuarens beretning for det pågældende regnskabsår redegøres for, om afvigelsen medfører, at der sker omfordelinger af betydelig økonomisk størrelse ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne. Såfremt afvigelsen medfører omfordeling af betydelig økonomisk størrelse, skal der foretages en tilpasning af gruppeopdelingen.

Stk. 11. Såfremt opdelingen i grupper ændres, skal den ændrede gruppeopdeling anmeldes til Finanstilsynet, herunder den ændrede fordeling af fortjenstmargen, de kollektive bonuspotentialer og de akkumulerede værdireguleringer hørende til grupperne, jf. § 20, stk. 1, 2. pkt., i lov om finansiel virksomhed. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen af kollektivt bonuspotentiale og akkumuleret værdiregulering til grupperne.

Stk. 12. Såfremt forsikringer flyttes fra en gruppe til en anden gruppe, skal regler herfor anmeldes til Finanstilsynet.

Kontributionsprincippet

§ 4. På baggrund af det efter § 2 beregnede realiserede resultat skal der foretages en beregning af den del af det realiserede resultat, der tilfalder grupperne i overensstemmelse med det beregningsmæssige kontributionsprincip, jf. § 6. Denne del af det realiserede resultat tilføres til hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter. Er det realiserede resultat negativt, kan hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter fraføres denne del i det omfang, dette er muligt, jf. § 8.

§ 5. Etableringsomkostninger samt løbende omkostninger skal både ved det beregningsmæssige kontributionsprincip og det fordelingsmæssige kontributionsprincip fordeles efter bekendtgørelse om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed.

Det beregningsmæssige kontributionsprincip

Fordeling af realiseret resultat mellem grupper og egenkapital

§ 6. Den del af det realiserede resultat, der tilfalder den enkelte gruppe, skal, jf. § 21, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed, beregnes således, at gruppen tildeles en andel heraf, som er rimelig i forhold til, hvorledes gruppen har bidraget til dette resultat. Reglerne for fordelingen mellem grupperne skal anmeldes til Finanstilsynet forud for regnskabsåret. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen.

Stk. 2. Livsforsikringsselskabet skal i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, anmelde regler til Finanstilsynet for beregning af den del af gruppernes realiserede resultater, der tilfalder egenkapitalen. Afkast af særlige bonushensættelser (type B) behandles ligesom egenkapital.

Stk. 3. Livsforsikringsselskabet skal ved anmeldelse efter stk. 2, angive egenkapitalens og særlige bonushensættelsers (type B) andel af det realiserede resultat, som relaterer sig til forrentning af egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B).

Stk. 4. Livsforsikringsselskabet skal, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, anmelde følgende:

- 1) Betalingen til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i forhold til de enkelte grupper.
- 2) Betalingen til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) fra gruppernes fortjenstmargen.

Stk. 5. Ved anmeldelse efter stk. 4, skal der redegøres for, hvorledes det anmeldte efter stk. 4, nr. 1, er rimeligt i forhold til den risiko, der påhviler egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i forhold til de enkelte grupper.

Stk. 6. Det beløb, som afspejler omfanget af den risiko, der påhviler egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i forhold til de enkelte grupper, kan livsforsikringsselskabet indhente i de enkelte gruppers kollektive bonuspotentiale. Hvis det kollektive bonuspotentiale ikke er tilstrækkeligt i en rentegruppe, kan livsforsikringsselskabet indhente i gruppens individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen. Såfremt egenkapitalens og særlige bonushensættelsers (type B) opgjorte beløb i regnskabsåret overstiger den enkelte gruppes samlede kollektive bonuspotentiale, individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen, bortfalder muligheden for at indhente det resterende beløb.

Stk. 7. Har livsforsikringsselskabet benyttet egenkapitalens midler eller særlige bonushensættelser (type B) til at dække udlæg for grupperne i regnskabsåret, skal livsforsikringsselskabet til Finanstilsynet anmelde det beløb, der overføres fra de enkelte gruppers kollektive bonuspotentialer og for rentegrupperne dernæst i de individuelle bonuspotentialer det efterfølgende regnskabsår senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Stk. 8. Udlæg fra egenkapitalen eller særlige bonushensættelser (type B) overføres i det efterfølgende regnskabsår fra gruppernes kollektive bonuspotentialer og individuelle bonuspotentialer. Midlerne overføres efter, der er indhentet anden andel til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 6. Der kan maksimalt i et regnskabsår overføres et beløb fra gruppen svarende til gruppens kollektive bonuspotentialer og individuelle bonuspotentialer efter indhentning af anden andel til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 6. Såfremt egenkapitalens og særlige bonushensættelsers (type B) tilgodehavender i gruppen fortsat overstiger gruppens resterende kollektive bonuspotentialer og individuelle bonuspotentialer, kan tilgodehavender alene overføres fra gruppens fremtidige kollektive bonuspotentialer og individuelle bonuspotentialer ved anmeldelse herom i det efterfølgende regnskabsår, jf. stk. 7.

Stk. 9. Anmelder livsforsikringsselskabet til Finanstilsynet, at det vil overføre et mindre beløb fra gruppernes kollektive bonuspotentialer og for rentegrupperne dernæst i de individuelle bonuspotentialer end udlæggene for grupperne til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 7, bortfalder retten til senere at overføre det fulde udlæg.

Stk. 10. Ved beregningen af andelen af det realiserede resultat til grupperne henholdsvis egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) skal der tages hensyn til følgende:

- 1) Den tilførsel til hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, der allerede er foretaget i perioden som følge af de antagelser med hensyn til rente, risiko og omkostninger, der er indeholdt i grundlaget for beregning af præmierne.
- 2) Den regulering af egenkapitalen, som er foretaget i henhold til § 2, stk. 3.
- 3) Den del af reguleringen i henhold til § 2, stk. 3, der er overført til hensættelser for forsikrings- og investeringskontrakter, jf. § 83, stk. 2, i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 11. Ved tilbageførsel af udlæg til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) og ved indhentning i regnskabsåret af det beløb, som afspejler omfanget af den risiko, der påhviler egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i forhold til de enkelte grupper, jf. stk. 6-8, må der ikke ske omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i den enkelte gruppe ud over hvad, der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 12. Summen af udlæg til dækning af tab i de grupper, hvor virksomheden via anmeldelse er berettiget til at rette op i kommende regnskabsårs fordeling ved at tilbageføre udlæggene til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), indtjener ingen forrentning.

Det fordelingsmæssige kontributionsprincip

Fordeling af realiseret resultat indenfor grupper

§ 7. En gruppes kollektive bonuspotentialer kan udloddes til forsikringer i gruppen, anvendes til betaling for den risiko, der påhviler egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i forhold til gruppen, jf. § 6, stk. 6, til fortjenstmargen eller anvendes til at dække udlæg fra egenkapitalen eller særlige bonushensættelser (type B), jf. § 6, stk. 8.

Stk. 2. Fordelingen af midler til den enkelte forsikring skal afspejle, hvorledes den har bidraget til gruppens realiserede resultater. Regler for fordelingen skal anmeldes til Finanstilsynet forud for regnskabsåret. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen.

Stk. 3. Det fordelingsmæssige kontributionsprincip skal være opfyldt over en årrække, idet fordelingen i det enkelte regnskabsår skal foretages under fornødent hensyn til de tidligere regnskabsårs fordeling samt de kommende regnskabsårs tilsigtede fordeling af bonus til de enkelte forsikringer i en gruppe. Der må

ikke ske en omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i en gruppe, herunder mellem generationer, ud over hvad, der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 4. Beregning og ændring af fortjenstmargen må ikke medføre en omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i en gruppe, ud over hvad, der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 5. Fordelingen til forsikringerne i en gruppe kan foretages i løbet af regnskabsåret på baggrund af regnskabsårets forventede realiserede resultat og kollektivt bonuspotentiale for gruppen. I henhold til § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed skal livsforsikringsselskabet i så fald anmelde regler til Finanstilsynet for, hvordan livsforsikringsselskabet vil forholde sig, hvis der er tildelt en andel af det realiserede resultat til forsikringerne i en gruppe, der overstiger, hvad gruppens realiserede resultat giver anledning til.

Negativt realiseret resultat efter bonus

§ 8. Hvis en omkostnings- eller risikogrupperes realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, skal egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) dække tabet.

Stk. 2. Hvis en rentegrupperes realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, kan individuelle bonuspotentiale og fortjenstmargen hørende til gruppens forsikringer anvendes. Yderligere tab skal dækkes af egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B).

Stk. 3. Hvis en omkostnings- eller risikogrupperes realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes i overensstemmelse med kontributionsprincippet ved anvendelse af gruppens kollektive bonuspotentiale eller ved anvendelse af livsforsikringsselskabets egenkapital og særlige bonushensættelser (type B) samtidig med, at livsforsikringsselskabet overholder for gruppe 1-forsikringsselskaber solvenskapitalkravet efter § 126 c i lov om finansiel virksomhed og for gruppe 2-forsikringsselskaber det individuelle solvensbehov efter § 126 i lov om finansiel virksomhed, skal den ansvarshavende aktuar straks indberette dette til Finanstilsynet, jf. § 75, stk. 3, og § 108, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 4. Hvis en rentegrupperes realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes i overensstemmelse med kontributionsprincippet ved anvendelse af gruppens kollektive bonuspotentiale, individuelle bonuspotentiale og fortjenstmargen hørende til gruppens forsikringer eller ved anvendelse af livsforsikringsselskabets egenkapital og særlige bonushensættelser (type B), samtidig med, at livsforsikringsselskabet overholder for gruppe 1-forsikringsselskaber solvenskapitalkravet efter § 126 c i lov om finansiel virksomhed og for gruppe 2-forsikringsselskaber det individuelle solvensbehovkapitalkravet efter § 126 i lov om finansiel virksomhed, skal den ansvarshavende aktuar straks indberette dette til Finanstilsynet, jf. § 75, stk. 3, og § 108, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed.

Genetablering af individuelle bonuspotentiale for rentegrupper

§ 9. Har det, som anført i § 8, stk. 2, og § 6, stk. 6 og 8, været nødvendigt at anvende individuelle bonuspotentiale for forsikringerne i en rentegruppe, skal et efterfølgende positivt realiseret resultat til rentegruppen anvendes til genetablering af individuelle bonuspotentiale hørende til rentegruppens forsikringer, før der kan ske anden anvendelse, dog bortset fra anvendelse efter § 6, stk. 6-8.

Stk. 2. Ved genetablering af individuelle bonuspotentiale, jf. stk. 1, må der ikke ske omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i den enkelte gruppe ud over hvad, der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 3. Livsforsikringsselskaber, der har anvendt individuelle bonuspotentiale, jf. § 8, stk. 2, og § 6, stk. 6 og 8, kan, uanset stk. 1, fordele rentebonus i en rentegruppe i løbet af regnskabsåret, jf. § 7, stk. 4, hvis livsforsikringsselskabets solvensdækning målt i forhold til det opgjorte solvenskapitalkrav, forud for regnskabsårets begyndelse, overstiger 150 pct.

Beskatning

§ 10. De i §§ 2-9 anførte beregninger af realiseret resultat og bidrag hertil foretages før beskatning, herunder selskabs-skat og pensionsafkastbeskatning. Beskatningen fordeles efterfølgende på de relevante andele.

Straffebestemmelser

§ 11. Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 2, stk. 2-7, § 3, stk. 1, og stk. 3-12, § 4, 1. og 2. pkt., § 5, § 6, stk. 1, 2. og 3. pkt., stk. 2-5, stk. 6, 3. pkt., og stk. 7, 8 og 10, § 7, stk. 1-3, og stk. 4, 2. pkt., § 8, stk. 1, 3 og 4, § 9, stk. 1, § 10 og § 13, stk. 1 og 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2016.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 358 af 6. april 2010 om kontributionsprincippet ophæves.

§ 13. Har egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), på grund af utilstrækkeligt realiseret resultat før 1. januar 2016 fået en mindre del af de realiserede resultater, end de hidtil anmeldte regler tilsiger, og har livsforsikringsselskabet været berettiget til at rette op herpå i kommende regnskabsårs fordeling indtil 31. december 2015, skal det udestående beløb nedskrives eller indhentes over fem regnskabsår fra 1. januar 2016. Beløbet nedskrives eller indhentes med mindst en femtedel af det oprindelige beløb hvert regnskabsår.

Stk. 2. Har egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) tidligere fået en mindre del af de realiserede resultater end den kunne tilkomme efter stk. 1, kan egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) tilføres den manglende forskel eller en del heraf fra det realiserede resultat, såfremt denne sammen med den andel, der tildeles egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), jf. § 6, stk. 3, og de beløb, der fordeles til gruppen i overensstemmelse med § 6, stk. 1, kan rummes i et positivt realiseret resultat til gruppen for regnskabsåret, jf. dog § 9.

Stk. 3. Livsforsikringsselskabet skal til Finanstilsynet årligt anmelde det samlede beløb, der nedskrives eller indhentes, jf. stk. 1, i de efterfølgende fem regnskabsår senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Finanstilsynet, den 23. november 2015

JESPER BERG

/ Per Plougmand Bærtelsen